

Христина МАТЛАХ

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Котис Н.В.)

ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ ЩОДО НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ В КРАЇНАХ ЄС

У переважній більшості країн світу послуги, що надаються населенню органами центральної влади і місцевого самоврядування є основним елементом у формуванні стосунків між людиною і державою. Взявши за приклад зарубіжний досвід у сфері надання адміністративних послуг, можливо побудувати дієву модель взаємозв'язків органів влади із українським суспільством.

Одним із основних засобів зменшення матеріальних витрат громадян та юридичних осіб при взаємодії з державою та зниження навантаження на органи влади – є впровадження електронного уряду. Адже використання електронної взаємодії дозволить впровадити ефективний, якісний, не корумпований та не бюрократизований механізм надання адміністративних послуг населенню.

Дослідження надання електронних адміністративних послуг населенню в країнах Балтії, а зокрема Естонії, яка зарекомендувала себе як успішний реформатор та досвід якої використовується у якості моделі в інших державах з перехідною економікою, може бути корисним для України.

Пріоритетним напрямом у ліквідації бюрократичної паперової тяганини, яка вимагала від громадян спілкування з великою кількістю відомств, стало впровадження державного проекту «Електронна Естонія». Це потребувало створення численних реєстрів, формування централізованої інформаційної бази та впровадження принципу «єдиного вікна» (автоматизованих центрів обслуговування). У результаті здійснення цих заходів органи влади отримали електронний інструмент для обслуговування населення без потреби відвідування відповідних закладів, за якого швидкість задоволення потреб громадян зросла у декілька разів. Сьогодні для громадян Естонії повсякденною справою стало отримання е-послуг, які регулюються відповідно до законодавства про електронні бази даних. Естонські закони електронним процедурам надають рівний з «паперовими» статус [1, с. 55].

Ключовим елементом усіх інноваційних інформаційних систем в

Естонії стала електронна ID-карта, як обов'язковий ідентифікаційний документ кожного громадянина, всередині якої знаходиться мікросхема, що містить інформацію про її власника, і два сертифікати, один з яких відповідає за ідентичність картки, а другий представляє цифровий підпис власника. ID-карта має високий ступінь захисту, оскільки містить PIN-код, який дозволяє використовувати її в багатьох web-системах. ID-карта є основним елементом в спілкуванні держави та громадянина, яка забезпечує доступ до всіх інстанцій і послуг. З її допомогою купуються квитки на громадський транспорт, у театр, сплачуються покупки в магазині та здійснюються різні види реєстрацій і платежів [2].

Успішність економіки залежить від ділової активності громадян. Будь-який підприємець, минаючи бюрократичну тяганину, може створити фірму за допомогою комп'ютера. На Бізнес-порталі можна зареєструвати компанію за 18 хвилин, за цей проміжок часу вона з'явиться у реєстрі підприємств, у податковому департаменті та інших необхідних структурах. Для здійснення цієї процедури необхідно мати лише естонську ID-картку. Ведеться робота над тим, щоб громадяни інших країн також могли організовувати свій бізнес в Естонії використовуючи інтернет.

Через систему «е-податки» надаються 92 % податкових декларацій, перевіряється податкова інформація, за необхідності вносяться зміни або доповнення на підставі зібраних з різних джерел даних. Система працює цілодобово і без вихідних, вхід до неї відбувається за допомогою ID-картки, мобільного-ID або через інтернет-банк. Основна маса бланків і форм усіх державних установ є доступною в Інтернеті та може бути оформленою в електронному вигляді [3].

Також діє інформаційна система проведення парламентських сесій. Посадовці мають доступ до баз даних і завжди можуть ознайомитися з необхідними матеріалами, висловити свою думку з даного питання перед засіданням. Зазначене знижує час прийняття рішень з колишніх 4-5 годин до 30-90 хвилин, залишивши більше часу на найбільш важливі питання. Парламентську сесію можна спостерігати в прямому ефірі на інтернет-сторінці парламенту, процес прийняття рішень стенографується і публікується не пізніше наступного дня [2].

Усі документи в електронних системах підписуються цифровим підписом за допомогою ID-карти. Він має таку ж юридичну силу як і паперовий. Його неможливо скопіювати, він є недійсним без відповідних кодів. При створенні фірми всі документи можуть бути підписані цифровим підписом. Зловживання електронною ідентичністю та її

крадіжка переслідуються законом. Захист особистої інформації громадян є невід'ємною частиною естонського законодавства. Зберігання та використання інформації в електронному вигляді регулюється кількома різними законами. Використання баз даних державної установи постійно відстежується і фіксується спеціальним чином [1, с. 56].

Отже слід відзначити, що взявши за приклад досвід Естонії, Україна зможе визначити необхідні для нашої країни зміни. Надання електронних адміністративних послуг, зменшить простір для корупції, збільшить довіру до органів влади, зекономить час та гроші. А легка форма заповнення бланків ліквідує наявність технічних помилок, забезпечить прозорість у сфері державних закупівель, створить сприятливі умови для бізнесу.

Бібліографія:

1. Васильєва Н.В. Досвід країн Прибалтики в наданні електронних послуг населенню / Н.В. Васильєва // Модернізація державного управління та європейська інтеграція України: матер. щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 25.04.2013) у 2-х т. / за наук. ред. Ю.В. Ковбасюка, К.О. Ващенко, С.В. Загороднюка. – К.: НАДУ, 2013. – Т. 1. – С. 54-56.

2. Эстония – цифровое общество [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.visitestonia.com>

3. Досвід Естонії у наданні Електронних послуг [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua>

Надія МАЩАК

слухачка магістратури за спеціальністю

«Публічне управління та адміністрування»

(науковий керівник: д.н.держ.упр., доцент Толкованов В.В.)

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ

Розвиток України як демократичної та незалежної держави багато в чому забезпечується ефективним функціонуванням державної служби країни, завданнями і функціями якої є аналіз державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, забезпечення надання доступних і якісних адміністративних